

วิธีดำเนินการวิจัย



ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2525 สังกัดกรมสามัญ กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเลือกโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 ประเภท คือ โรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง และโรงเรียนสหศึกษา ได้โรงเรียนชาย 2 โรงเรียน โรงเรียนหญิง 2 โรงเรียน และโรงเรียนสหศึกษา 7 โรงเรียน แล้วใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โรงเรียนละหนึ่งห้องเรียน ได้จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มประชากรทั้งสิ้น 478 คน

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 แสดงรายชื่อโรงเรียน และจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

| โรงเรียน            | ประเภทของโรงเรียน | จำนวนนักเรียน |
|---------------------|-------------------|---------------|
| ประชากรานุกรูปถัมภ์ | สหศึกษา           | 48            |
| ลาดปลาเค้าวิทยาคม   | สหศึกษา           | 47            |
| วัดบวรนิเวศ         | ชาย               | 45            |
| วัดมกุฏกษัตริย์     | ชาย               | 41            |
| สตรีมหาพฤฒาราม      | หญิง              | 50            |
| สตรีวิทยา 2         | สหศึกษา           | 46            |
| สันติราษฎร์วิทยาลัย | สหศึกษา           | 37            |
| สายปัญญา            | หญิง              | 47            |
| สารวิทยา            | สหศึกษา           | 43            |
| สุรศักดิ์มนตรี      | สหศึกษา           | 34            |
| หอวัง               | สหศึกษา           | 40            |
| รวม                 |                   | 478           |

ศูนย์วิทยพัชยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบทดสอบวัดความสามารถคำนวณจำนวน เป็นแบบทดสอบที่ วิบูลย์ บุญสุวรรณ์ สร้างขึ้นในปีการศึกษา 2517 แบบทดสอบนี้มุ่งที่จะวัดความเข้าใจ ความเกี่ยวข้องของตัวเลข ความคล่องแคล่วในการจัดกระทำตัวเลข ความสามารถในการแก้ปัญหาโจทย์คณิตศาสตร์ และความสามารถในการคิดคำนวณตัวเลข แบบทดสอบนี้ ผู้วิจัยได้เลือกข้อทดสอบมาเพียง 37 ข้อ ข้อทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ ชนิด 5 ตัวเลือก ใช้เวลาในการสอบ 40 นาที ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบนี้ไปทดลอง สอบกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ไม่ใช่ประชากรจริง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน กุณที่รุทธารามวิทยาคม คำนวณค่าความเที่ยงของแบบทดสอบจากสูตรของ คูเคอร์ - ริชาร์ดสันที่ 20 ได้ค่าความเที่ยงเป็น 0.79

2. แบบทดสอบวัดความสามารถคำนวณมิติสัมพันธ์ เป็นแบบทดสอบที่ วิบูลย์ บุญสุวรรณ์ สร้างขึ้นในปีการศึกษา 2517 แบบทดสอบนี้มุ่งวัดความสามารถในการ มองภาพสามมิติ โดยดูแต่เพียงรูปแบบที่เป็นโครงสร้าง และวัดความสามารถในการ เห็นลักษณะของภาพ เมื่อหมุนภาพนั้นไปหลาย ๆ แบบ ลักษณะของข้อทดสอบเป็นชุด ของรูปปัญหาหรือคำถาม เป็นรูปทรงสองมิติที่เป็นโครงสร้างของคำตอบ คำตอบเป็น รูปทรงสามมิติที่เกิดจากรูปปัญหา ข้อสอบเป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ใช้เวลาในการทดสอบ 40 นาที ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบนี้ไปทดลอง สอบกับ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ไม่ใช่ประชากรจริง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน กุณที่รุทธารามวิทยาคม คำนวณค่าความเที่ยงของแบบทดสอบจากสูตรของ คูเคอร์ - ริชาร์ดสันที่ 20 ได้ค่าความเที่ยงเป็น 0.85

3. แบบทดสอบวัดความสามารถคำนวณเหตุผลเชิงนามธรรม เป็นแบบทดสอบ ที่ วิบูลย์ บุญสุวรรณ์ สร้างขึ้นในปีการศึกษา 2517 แบบทดสอบนี้มุ่งวัดความสามารถ ในการคิดหาเหตุผลในสิ่งที่ไม่ใช่ภาษา และวัดการรับรู้ในหลักพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงแบบแผน ลักษณะของข้อทดสอบเป็นชุดของรูปที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีกฎเกณฑ์ ข้อทดสอบเป็นแบบเลือกตอบชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ใช้เวลาในการสอบ

40 นาที ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบนี้ไปทดลองสอบกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ไม่ใช่ประชากรจริง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนถนนที่รุทธารามวิทยาคม คำนวณค่าความเที่ยงของแบบทดสอบจากสูตรของ คูเคอร์ - ริชาร์ดสันที่ 20 ได้ค่าความเที่ยงเป็น 0.88

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ก 203) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีลำดับขั้นดังนี้

4.1 สร้างแบบทดสอบคณิตศาสตร์ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นแบบปรนัยชนิด 5 ตัวเลือก โดยยึดเนื้อหาตามหนังสือแบบเรียนวิชาคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ก 203) ของกระทรวงศึกษาธิการ

4.2 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ครูผู้สอน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เพื่อนำแบบทดสอบมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

4.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองสอบครั้งแรกกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ไม่ใช่ประชากรจริง โดยให้นักเรียนโรงเรียนราชวินิตมัธยม และโรงเรียนเทพศิรินทร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2525 แล้วนำผลการสอบมาคำนวณค่าความยากง่าย ( $p$ ) และค่าอำนาจจำแนก ( $r$ ) โดยใช้สูตร

(Beggs 1975 : 195, 197)

$$p = \frac{R_U + R_L}{N_U + N_L}$$

$$r = \frac{R_U - R_L}{N_U}$$

เมื่อ  $p$  แทนความยากง่าย

$r$  แทนอำนาจจำแนก

$N_U$  แทนจำนวนคนในกลุ่มสูง

$N_L$  แทนจำนวนคนในกลุ่มต่ำ

$R_U$  แทนจำนวนคนที่ทำขอทดสอบถูกในกลุ่มสูง

$R_L$  แทนจำนวนคนที่ทำขอทดสอบถูกในกลุ่มต่ำ

จากผลการทดลองสอบครั้งแรก ผู้วิจัยเลือกข้อทดสอบที่มีค่าความยาก ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 และครบตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม จำนวน 46 ข้อ

4.4 นำข้อทดสอบที่คัดเลือกไปทำการทดลองสอบครั้งที่สองกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ไม่ใช่ประชากรจริง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบดินทร์เคซา (สิงห์ สิงหเสนี) จำนวน 101 คน แล้วนำผลการสอบมาวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตร KR 20 ของ คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) (Kopkins Stanley 1981 : 131)

$$r_{KR\ 20} = \frac{k}{k-1} \left[ 1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

$r_{KR\ 20}$  แทนสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบทดสอบ

$k$  แทนจำนวนข้อของแบบทดสอบ

$p$  แทนสัดส่วนของผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ

$q$  แทน  $1 - p$

$S^2$  แทนความแปรปรวนของคะแนนรวม

4.5 หาความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด (Standard Error of Measurement) โดยใช้สูตร (Downie Heath 1970 : 247)

$$s_e = s \sqrt{1 - r_{tt}}$$

$s_e$  แทนความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดของแบบทดสอบ

$s$  แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนรวม

$r_{tt}$  แทนสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบทดสอบ

### การรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ความสามารถ  
ด้านจำนวน ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ และความสามารถด้านเหตุผลเชิง  
นามธรรม ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เลือกไว้ทั้ง 11 โรงเรียน ใช้เวลา  
ในการทดสอบโรงเรียนละประมาณ 170 นาที

2. นำกระดาษคำตอบทั้งสี่ฉบับมาตรวจให้คะแนน ตอบถูกได้ข้อละ 1  
คะแนน ตอบผิดหรือมากกว่า 1 คำตอบ ให้ 0 คะแนน

### การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่ามัธยิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) ของคะแนน  
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ความสามารถด้านจำนวน มิติสัมพันธ์ และ  
เหตุผลเชิงนามธรรม โดยใช้สูตร (Freund 1981 : 61)

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{n}$$

$\bar{x}$  แทนมัธยิมเลขคณิต

$\sum fx$  แทนผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่

$n$  แทนจำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. คำนวณค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)  
(s) และค่าความแปรปรวน ( $s^2$ ) ของคะแนนทั้ง 4 ฉบับ โดยใช้สูตร  
(Freund 1981 : 61)

$$s = \sqrt{\frac{n(\sum fx^2) - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

$s$  แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

$\sum fx$  แทนผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่

$\sum fx^2$  แทนผลรวมของผลคูณระหว่างกำลังสองของคะแนนกับความถี่

$n$  แทนจำนวนนักเรียนทั้งหมด



3. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความสามารถด้านจำนวน  
มิติสัมพันธ์ เหตุผลเชิงนามธรรม และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์  
ทีละคู่ โดยใช้สูตรของ เปียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)  
(Freund 1981 : 365)

$$r = \frac{N(\sum xy) - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{N(\sum x^2) - (\sum x)^2} \sqrt{N(\sum y^2) - (\sum y)^2}}$$

$r$  แทนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$\sum xy$  แทนผลรวมของผลคูณของคะแนน 2 ฉบับ

$\sum x$  แทนผลรวมของคะแนนฉบับแรก

$\sum y$  แทนผลรวมของคะแนนฉบับหลัง

$\sum x^2$  แทนผลรวมของกำลังสองของคะแนนฉบับแรก

$\sum y^2$  แทนผลรวมของกำลังสองของคะแนนฉบับหลัง

$N$  แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างประชากร

4. ทดสอบความมีนัยสำคัญ (Test of Significance) ของค่า  
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในข้อ 2 โดยทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้สูตร  
(Ferguson 1976 : 183)

$$t = r \sqrt{\frac{N-2}{1-r^2}}$$

$t$  แทนอัตราส่วนที่ ซึ่งมีชั้นแห่งความเป็นอิสระเท่ากับ  $n - 2$

$r$  แทนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เปียร์สันระหว่างคะแนน 2 ชุด

$N$  แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างประชากร

แล้วนำไปเปรียบเทียบกับตารางมาตรฐานแสดงค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ 0.01

## 5. วิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นตรงพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis)

### 5.1 หาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation)

โดยเอาคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เป็นตัวเกณฑ์ (Y) คะแนนความสามารถคำนวณจำนวน ( $x_1$ ) มีติสัมพันธ์ ( $x_2$ ) และเหตุผลเชิงนามธรรม ( $x_3$ ) เป็นตัวพยากรณ์ โดยใช้สูตร (วิเชียร เกตุสิงห์ 2524 : 63)

$$R_{Y123\dots k}^2 = \beta_1 r_{Y1} + \beta_2 r_{Y2} + \beta_3 r_{Y3} + \dots + \beta_k r_{Yk}$$

R แทนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ  
 $\beta_1, \beta_2, \beta_3$  แทนค่าน้ำหนักเบตาของตัวพยากรณ์ตัวที่ 1, ตัวที่ 2 และตัวที่ 3 ตามลำดับ  
 $r_{Y1}, r_{Y2}, r_{Y3}$  แทนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวเกณฑ์ กับตัวพยากรณ์ตัวที่ 1, ตัวที่ 2 และตัวที่ 3

คำนวณค่าน้ำหนักเบตาจาก (วิเชียร เกตุสิงห์ 2524 : 62)

$$\begin{pmatrix} \beta_1 \\ \beta_2 \\ \beta_3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} r_{11} & r_{12} & r_{13} \\ r_{21} & r_{22} & r_{23} \\ r_{31} & r_{32} & r_{33} \end{pmatrix}^{-1} \begin{pmatrix} r_{Y1} \\ r_{Y2} \\ r_{Y3} \end{pmatrix}$$

$r_{12}, r_{21}$  แทนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์ตัวที่ 1 กับตัวพยากรณ์ตัวที่ 2  
 $r_{13}, r_{31}$  แทนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์ตัวที่ 1 กับตัวพยากรณ์ตัวที่ 3  
 $r_{23}, r_{32}$  แทนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์ตัวที่ 2 กับตัวพยากรณ์ตัวที่ 3



ทดสอบนัยสำคัญของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) โดยคำนวณค่าอัตราส่วน  
เอฟ (F-Ratio) โดยไรชูต (Ferguson 1976 : 465)

$$F = \frac{R^2 / g}{(1 - R^2) / (N - g - 1)}$$

N แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างประชากร

g แทนจำนวนตัวทำนาย

F แทนอัตราส่วนเอฟ, ซึ่งมีชั้นแห่งความเป็นอิสระเป็น g  
และ  $N - g - 1$  ตามลำดับ

R แทนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

5.2 ทาสมีการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Equation) ซึ่งเป็นสมการพยากรณ์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ (ตัวเกณฑ์) โดยใช้คะแนนความสามารถด้านจำนวน มิติสัมพันธ์ และเหตุผลเชิงนามธรรม เป็นตัวพยากรณ์ ซึ่งสมการในรูปคะแนนคือ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2524 : 54)

$$y' = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + \dots + b_kX_k$$

$y'$  แทนคะแนนคณิตศาสตร์ที่พยากรณ์ได้

a แทนค่าคงที่ในสมการ

$b_1, b_2, b_3$  แทนสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ที่ 1

(ความสามารถด้านจำนวน) ตัวพยากรณ์ที่ 2

(ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์) ตัวพยากรณ์

ที่ 3 (ความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม)

$X_1, X_2, X_3$  แทนคะแนนความสามารถด้านจำนวน มิติสัมพันธ์

และเหตุผลเชิงนามธรรม

คำนวณหาค่า  $a$ ,  $b_1$ ,  $b_2$  และ  $b_3$  โดยใช้สูตร (วิเชียร เกตุสิงห์

2524 : 73)

$$b_1 = \frac{\beta_1 s_y}{s_1}$$

$$b_2 = \frac{\beta_2 s_y}{s_2}$$

$$b_3 = \frac{\beta_3 s_y}{s_3}$$

$$a = \bar{y} - b_1 \bar{x}_1 - b_2 \bar{x}_2 - b_3 \bar{x}_3$$

$\bar{y}$  แทนมัธยิมเลขคณิตของตัวเกณฑ์

$\bar{x}_1, \bar{x}_2, \bar{x}_3$  แทนมัธยิมเลขคณิตของตัวพยากรณ์ตัวที่ 1 , ตัวที่ 2 และตัวที่ 3 ตามลำดับ

$\beta_1, \beta_2, \beta_3$  แทนค่าน้ำหนักเบตาของตัวพยากรณ์ตัวที่ 1 , ตัวที่ 2 และตัวที่ 3 ตามลำดับ

$s_1, s_2, s_3$  แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวพยากรณ์ตัวที่ 1 , ตัวที่ 2 และตัวที่ 3 ตามลำดับ

$s_y$  แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวเกณฑ์

ศูนย์วิทยุโทรพยากรณ์  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

### 5.3 หาความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ โดยใช้สูตร

(Roscoe 1975 : 369)

$$SE_{est} = s_y \sqrt{1 - R^2} \quad s_y = \sqrt{\frac{SS_y}{df}}$$

|            |   |
|------------|---|
| $SE_{est}$ | แทนค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์  |
| $s_y$      | แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวเกณฑ์  |
| $R$        | แทนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ  |
| $SS_y$     | แทนผลบวกของกำลังสองของผลต่างของคะแนนกับ<br>มัธยัมเลขคณิตของตัวเกณฑ์             |
| $df$       | แทนชั้นแห่งความเป็นอิสระ ซึ่งเท่ากับ $N - 4$<br>สำหรับรูปแบบที่มีตัวทำนาย 3 ตัว |

5.4 สร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ (ตัวเกณฑ์) ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2524 : 54)

$$z'_y = \beta_1 z_1 + \beta_2 z_2 + \beta_3 z_3 + \dots + \beta_k z_k$$

$z'_y$  แทนคะแนนมาตรฐานของตัวเกณฑ์ที่ได้จากการพยากรณ์

$z_1, z_2, z_3$  แทนคะแนนมาตรฐานของตัวพยากรณ์ตัวที่ 1, ตัวที่ 2 และตัวที่ 3 ตามลำดับ

$\beta_1, \beta_2, \beta_3$  แทนค่าน้ำหนักเบตา (Beta Weight) หรือสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ตัวที่ 1, ตัวที่ 2 และตัวที่ 3 ตามลำดับ

5.5 ทดสอบนัยสำคัญของสมการถดถอยพหุคูณ โดยใช้การวิเคราะห์  
 ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ซึ่งสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้  
 (Wert, Neidt and Ahmann 1954 : 238)

| Source of Variation | df        | SS   | MS            | F                           |
|---------------------|-----------|--|---------------|-----------------------------|
| Regression          | m         | $b_1 \sum X_1 Y + b_2 \sum X_2 Y$<br>$+ b_3 \sum X_3 Y + a \sum Y$<br>$- \frac{(\sum Y)^2}{N}$ | $SS_{reg}/df$ | $\frac{MS_{reg}}{MS_{res}}$ |
| Residuals           | N - m - 1 | $\sum Y^2 - b_1 \sum X_1 Y$<br>$- b_2 \sum X_2 Y - b_3 \sum X_3 Y$<br>$- a \sum Y$             | $SS_{res}/df$ |                             |
| Total               | N - 1     | $\sum Y^2 - \frac{(\sum Y)^2}{N}$  |               |                             |

เมื่อ m แทนจำนวนตัวพยากรณ์

N แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างประชากร

5.6 เปรียบเทียบความสามารถด้านจำนวน คำนวณมิติสัมพันธ์ และ  
 ด้านเหตุผลเชิงนามธรรม ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนคณิตศาสตร์สูงและ  
 ต่ำ โดยการทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้สูตร (Freund 1981 :  
 279)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \cdot \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}}$$

t แทนอัตราส่วนที่ ซึ่งมีชั้นแห่งความถี่เป็นอิสระเท่ากับ  
 $n_1 + n_2 - 2$   
 $\bar{x}_1$  แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง  
 การเรียนคณิตศาสตร์สูง  
 $\bar{x}_2$  แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง  
 การเรียนคณิตศาสตร์ต่ำ  
 $s_1$  แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มนักเรียนที่มี  
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูง  
 $s_2$  แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มนักเรียนที่มี  
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ต่ำ  
 $n_1, n_2$  แทนจำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่ม

ศูนย์วิจัยทางการศึกษา  
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย